

ÖĞRETİM
PROGRAMI

РЕПУБЛИКА ОУНВЕРЗИТЕТСКА
АНТИКОРЕПТИВА ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА
Варош на јужниот дел на Општината
СКОПЈЕ

Примено	14.04.2014			
Организација	Е-свој	Примено	Испрециот	
07	12/14			

11 -

TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI

I SINIF

Üsküp, Haziran 2013 yılı

İKİ YILLIK ORTA
MFSI.FKİ EĞİTİMİ

I. GİRİŞ

(Öğretim dersi ile ilgili Temel veriler)

Öğretim Dersin Adı: Türk Dili ve Edebiyatı

Orta Öğretimin Türü: Meslekî Liseler için

Öğretim dersin okutulduğu sınıf: Birinci Sınıf

Öğretim derslerin ders sayısı:

- Haftalık ders sayısı: 2 ders
- Yıllık ders sayısı: 72 ders

Öğretim dersin statüsü: Zorunlu

II. ÖĞRETİM DERSİN AMAÇLARI (I - II sınıf)

Öğrenci:

Türk Dili ve Edebiyatı eğitim programının temel amacı, öğrencilerin (Edebiyat, dilbilgisi ve kompozisyon öğretim ve eğitim süreci içinde Makedonya Cumhuriyeti Anayasası ile Millî Eğitim ve Bilim Bakanlığı kanun ve hükümler doğrultusunda, Türk edebî dilini kullanabilmek, Türk ve Dünya Edebiyatı'nın temel özelliklerini kavrayabilmek; Millî ve manevî değerlerine sahip, hoşgörülü, yurt ve dünya meseleleri karşısında düşünce üretebilen, eleştiri yapabilen, demokratik görüşlü bir vatandaş olarak kendi kendini yetiştirebilmesidir;

III. ÖĞRETİM DERSİN İ. SINIF TAKİ AMAÇ LARI

Öğrenci:

- Türk yazı dilinin tarihi devirlerini kavramak ve tarih içerisinde Türk alfabelerin özelliklerini bilmek;
- Ses bilgisi alanından ünlü ve ünsüzler; kök ve ekler; yapım ve çekim eklerinin işlevlerini tartışmak, gruplandırma ve özelliklerini açıklamak;
- Metinlerdeki isimleri, sıfatları, zamirleri, zarfları, fiilleri, edatları ve türlerini bulmak, yapılarına göre sınıflandırmak;
- Ek olan “-ki” ile bağlaç olan “ki”nin yazımıyla ilgili kurallara uymak; “-de” ile bağlaç olan “de”nin yazımıyla ilgili kuralları uygulamak; metin oluştururken noktalama işaretlerini doğru kullanmak;
- Türk Edebiyatının devirlere ayrılmasındaki önemini kavramak;
- Edebiyatta ifade tarzlarının sözlü ve yazılı olmak üzere ikiye ayrıldığını açıklamak;
- Manzum ve mensur eserlerin özelliklerini fark etmek;
- İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatının Sözlü (sagu, koşuk, sav ve destan) ve Yazılı Edebiyat (Göktürk Kitabeleri) olmak üzere ikiye ayrıldığını açıklamak;
- Eski Türk tiyatrosunun türlerinden Karagöz, Orta Oyunu ve Meddah türlerinin özelliklerini açıklamak;
- İslami Devir Türk edebiyatının genel özelliklerini genel temsilcileri ve eserlerini açıklamak;
- XVI., XVII. ve XVIII. yüzyıl Dünya Edebiyatının genel özelliklerini, temsilci ile eserlerini açıklamak;
- Dünya Edebiyatının eserlerinin özelliklerini açıklamak (Yunan Edebiyatı, Hümanizm ve Rönesans);

IV. ÖZEL AMAÇ LAR

- Makedonya Cumhuriyeti’ndeki Türk halkının vazgeçilmez temel unsurlarının başında gelen Türk dilini, özelliklerini bozmadan aşırılığa kaçmadan, edebiyatımızın seçkin eserlerini okutarak öğretmek;

- Dilin millet hayatındaki yerini iyice belirterek, köklü kurallar kazanmış bir dilin eğitim ve öğretimdeki yerini kavratmak;
- Öğrencilere dinlediklerini, okuduklarını, incelik ve derinlikleriyle kavratmak-onların duyduklarını, gördüklerini, düşündüklerini ve anladıklarını söz veya yazı ile planlı, etkili ve akıcı bir şekilde ifade etme kabiliyetlerini geliştirmek;
- Okumamanın vazgeçilmez bir ihtiyaç ve zevk olduğunu benimsetmek ve okuma alışkanlığı kazandırmak;
- Türk dilini kurallı, zengin, üretken ve tarihi geçmişinde çeşitli şekil ve türlerde üstün seviyeli eserler veren köklü bir dil ailesinden geldiği şuurunu yerleştirmek-bugün de Türk dili dünya çapında eserler verilmekte olduğunu göstermek;
- Yazarken ve konuşurken Türkçenin imlasını, telaffuzuna ve esetetik inceliklerine özen gösterilmesinin benimseterek yaygınlaştırılmasını sağlamak;
- Ortak milli kültür değerleri taşıyan eserlerden faydalanmak suretiyle Türk toplumunun temel hükümlerini öğretilip benimsetmek;
- Sınıf ve yaş seviyesine göre dinleme, okuma ve yazma faaliyetleri sırasında Türk dilinin imkanlarını öğrenme, kullanma ve bu yolla bilgi edinme, kavrama, analiz ve sentez yapabilmeye alışkanlığı kazandırmak;
- Sözlü ve yazılı olarak metin tahlili ve yeni metinler meydana getirme faaliyetleri sırasında, kültürümüzün inanç, bilgi ve zevk inceliklerine ait birikimi tanıtarak benimsetmek.

Program Alanı: DİL (36 ders)

Amaçlar	Konular	Kavramlar	Etkinlikler ve Yöntemler
Kompozisyonun kavramının hayatteki etkisini kavrayabilmek;	KOMPOZİSYON (İLETİŞİM) Kompozisyon kavramı, günlük hayatteki önemi	Kompozisyon	-Öğrenciler belirli bir konu üzerinde kompozisyon yaratmalı.
Duyuma ve dinleme arasındaki farkı sezebilmek; Değişik dinleme çeşitlerini kavrayabilmek; Dinlerken not alabilmek; Etkili ve güzel konuşmanın önemi vurgulayabilmek; Konuşmada başarılı olmanın kurallarını kavrayabilmek (kendine güven, ihtiyatlı olmak, fiziki kontrol, konu seçebilmek, amacın belirleyebilmek, Araştırma ve bilgi toplama, kılık kıyafet düzenleyebilmek, göz irtibatı kurabilmek vb.);	SÖZLÜ İFADE (ANLATIM) DİNLEME VE KONUŞMA Duyuma ve dinleme arasındaki farkı kavramak; dinleme çeşitleri; dinlerken not almak; ana fikri kavramaya çalışmak; soru sormak; neden konuşuyoruz; konuşmada başarılı olmanın kuralları; günlük konuşmalar;	Dinleme Konuşma	-Sözlü anlatım faaliyetlerinde ses araçlarını kullanarak güzel Türkçeyi kullanan kişi ya da konuşmalar dinletmeli. -Bol bol konuşmalar ve diyaloglar uygulanmalı. -Öğrencilere günlük konuşmalardan örnekler verilerek konuşma uygulama faaliyetleri öngörülmüştür. -Bireysel, ikili ve grup çalışma faaliyetleri uygulanmalı.
Yazılı ve sözlü anlatımın önemini kavrayabilmesi.	YAZILI İFADE (ANLATIM)		-Konuyla ilgili yazılı alıştırmalar yapılmalı.

<p>Yazmanın önemini ve yazı kurallarını kavrayabilmek; Hergünkü hayatta kullanılan kelime ve kelime gruplarını doğru kullanabilmek; Cümleyi kavram olarak tanıyabilme ve doğru cümle kurabilme yeteneğine sahip olabilmek; Belli bir konunun tespitini yapabilme İfade türlerin çeşitlerini kavrayabilme ve kullanabilmek; Paragraf içinde bir bütünlüğü olduğunu sezebilme.</p>	<p>Yazma (yazmanın kelime ve kelime grupları, cümle, konu, ifade yolları, paragraf)</p>	<p>Yazma Kelime ve kelime grupları Cümle Konu İfade yolları Paragraf</p>	<p>-Verilen kelimelerle doğru, açık, etkili cümle kurma çalışmaları yapılmalı. -Basit, birleşik ve sıralı tümce kurma çalışmaları. -Konu tespit çalışmaları için alıştırmalar yapılmalı. -Sözlü ve yazılı ifade türleri ile ilgili alıştırmalar yapılmalı.</p>
<p>- Bir yıl esnasında dört (4) yazılı yoklama yapılmalı- - yazılı yoklamada plân, konu ile ilgili görüş ya da duygularını toplayıp bir sıraya koyabilmeli- - Plânda konu dışına çıkmamak- boş kelimeler kullanmamak- konudaki birliği sağlayabilmeli- plânda üç bölümü (giriş, gelişme ve sonuç) gözönünde</p>	<p>YAZILI YOKLAMA</p>		<p>- Okuma yılı esnasında dört yazılı yoklama yapılmalı. Her yazılı yoklama kontrol edildikten sonra mutlaka düzeltilmeli ve yapılan yanlış ve hatalar üzerinde ayrı ayrı durulmalı. -yazılı yoklama notla değerlendirildiği için uygun konu seçilmeli ve bununla ilgili ön hazırlık yapılmalı (öğrencilere tahtada yalnız konu başlığını yazmaktan ibaret olmamalıdır.</p>

<p>bulundurarak kısa bir yazılı kompozisyon kurabilmeli- - yazıda dile, kelime dağarcığına, yazım (imlâ), noktalama işaretlerine dikkat edip o döneme kadar yazılı iletişimle (kompozisyon) ilgili işlenen konulardan edinilen bilgi ve becerileri kullanabilmelidir.</p>			
<p>-Dünyadaki daha önemli dil gruplarını ve Türkçenin Dünya dilleri arasındaki yerini tanıyabilmek (öğrenebilmek).</p> <p>-Türk yazı dilinin tarihi gelişmesini ile Dünya dilleri arasındaki yerinin önemini vurgulamak.</p>	<p>DİL ve DİL TARİHİ Başlıca Dil Grupları ve Türkçenin Dünya Dilleri Arasındaki Yeri</p> <p>Türk Yazı Dilinin Tarihi Gelişmesi ve</p>	<p>Hint-Avrupa Ural-Altay Altay dil ailesi</p>	<p>-Dünya dillerinden farklı yazılı örnekler sunulmalı.</p> <p>-Türk edebiyatından örnekler seçilerek Türkçenin yazı dilinden örnekler sunulmalı.</p> <p>-Türklerin kullandıkları alfabelerden örnekler göstererek bilgilendirmek. Türk dilinin dünya dilleri arasındaki yerini (Ural-Altay dil ailesi ve Ekllemeli dil grubuna) bilme ve öğrenme etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>-Dillerin hangi yönlere sınıflandırıldığı üzerinde durulur. Dillerin köken bakımından, Hint-Avrupa dilleri, Hami-Sami dilleri, Çin-Tibet dilleri, Altay dilleri, Bantu dilleri gibi gruplara ayrıldığı belirtilir. Türkçenin köken bakımından Altay dilleri arasında yer aldığı, yapı bakımından ekllemeli bir dil olduğu belirtilerek Türkçenin ana dili olarak kullanmanın yaygınlığına dikkat çekilir.</p>

<p>-Türklerin kullandıkları alfabelerini tanıyabilmek.</p>	<p>Türklerin Kullandığı Alfabeler</p>	<p>Göktürk, Uygur, Arap ve Latin alfabeleri</p>	<p>-Öğretmen tarafından, herhangi bir metinden bir bölüm öğrencilere yazdırılır. Somra metin tahtaya yazılır ve ses olayları açısından incelenir. Yazıdaki ses olayları ile ilgili kurallar tartışılır.</p>
<p>-Türkçenin- Ses; Ses - harf ilişkisini; Seslerin meydana gelişini tanıyabilmek; - Ünlülerin (Seslerin) sınıflandırılması, ünlüler, ünsüzler ve özelliklerini tanıyabilmek;</p>	<p>SES BİLGİSİ Ses Ünlüler ve ünsüzlerin özellikleri</p>	<p>Ses-harf Ünlü-ünsüz</p>	<p>-Ünlü ve ünsüzlerin özelliklerinden hareketle ses olaylarının oluşumu üzerinde durulur. -Ses olaylarının verilişinde metinlerden hareket edilir. Ünlü uyumlarının Türkçenin ek düzeniyle ilişkisine dikkat çekilir. Ünlü ve ünsüzler sınıflandırılarak özellikleri belirtilir.</p>
<p>-Hece ve yapısını kavrayabilmek</p>	<p>Hece ve Hecenin yapısı</p>	<p>Hece çeşitleri</p>	<p>-Hece ve hece yapısını kavrayabilmek için yazı ve konuşmada doğru şekilde kullanabilme etkinlikleri yaptırılır.</p>
<p>-Türkçenin başlıca ses olaylarından ses türemesi,ses düşmesi, ses benzemesi ve ulama ... gibi ses olaylarını ve özelliklerini kavrayabilmek;</p>	<p>Ses Olayları</p>	<p>-Büyük ünlü uyumu -Küçük ünlü uyumu</p>	<p>-Hece, hece çeşitleri. (Diftong, kaynaştırma harfleri, ulama, aşınma, vurgu ve tonlama). Kelimelerde hece sayısını ünlü harf sayısına göre belirleme etkinliği yaptırılır.</p>
<p>-Türkçe kelimelerin yapısı ile ilgili ses uyumlarından kalınlık-</p>	<p>Ses Uyumu</p>	<p>-Büyük ünlü uyumu -Küçük ünlü uyumu</p>	<p>-Öğrencilere, bir metin parçası üzerinde, kalınlık-incecik ve düzlük-yuvarlaklık uyumuna uymayan kelimeler ve ekler</p>

<p>incecik-düz - yuvarlak ve ünlü – ünsüz uyumlarının dilimizdeki yerini özelliklerini kavrayabilmeleri ve doğru uygulayabilmek.</p>	<p>ŞEKİL BİLGİSİ</p> <p>Kök</p> <p>Ek</p> <p>Yapım Ekleri</p> <p>Çekim Ekleri</p>	<p>-Ünsüz uyumu</p> <p>-İsim kökü</p> <p>-Fiil kökü</p> <p>-İsimden isim; -İsimden fiil; -Filden fiil</p> <p>-Filden isim yapım ekleri</p> <p>İsimlere gelen çekim</p>	<p>buldurulur. Ses uyumlarına aykırı durumların nedenleri tartışılır.</p> <p>-Bir metin parçası üzerinde, ünsüz yumuşaması, ünlü ve ünsüz düşmesi, ünlü ünsüz türemesi ve ünlü daralması gibi ses olayları gösterilir; sebepleri açıklanır.</p> <p>-Öğrencilerden herhangi bir günlük konuşmayı yazıya aktarmaları istenir.</p> <p>-Kelimelerde hece sayısını ünlü harf sayısına göre belirleme etkinliği yaptırılır.</p> <p>-Dilimizin zenginleşme yollarını kavrayabilmek için etkinlikler yaptırılır.</p> <p>-Kelimelerde hece sayısını belirtmeleri ve yazmaları istenir.</p> <p>-Seslerden harfler, harflerden heceler, hecelerden kelimeler, kelimelerden cümle oluşturma etkinliği yaptırılabilir.</p> <p>Kelimelerde hece sayısını ünlü harf sayısına göre belirleme etkinliği yaptırılır.</p> <p>-Dilimizde kök, kök-ek (yapım ve çekim ekleri) ilişkilerini kavrayabilme etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>-Cümlelerde geçen kök halindeki kelimeleri bulmaları noktalı yerlere yazma etkinliği yaptırılır.</p> <p>-Kelimelerin kök ve eklerini bulunuz etkinliği yaptırılır. Dilimizde kök, kök-ek (yapım ve çekim ekleri) ilişkilerini kavrayabilme ve kelimeler türetebilme.</p>
<p>- Kök, çesitleri ve özellikleri -Fiil (eylem) kökleri ve isim (ad) kökleri kavrayabilmek.</p> <p>- Ek, çesitleri ve özellikleri</p> <p>- Yapım ekleri, gövde ve çesitleri-</p> <p>-Fiil gövdeleri ve isim gövdelerini kavrayıp uygulayabilmek.</p> <p>- İsim çekim ekleri: çokluk eki, hal (durum) ekleri, iyelik, aitlik eki ve soru ekini kavrayabilmek ve uygulayabilmek.</p> <p>- Fiil çekim ekleri (fiillerde</p>			

<p>olumsuzluk eki, zaman, şahıs ekleri, soru ekini kavrayabilmek ve uygulayabilmek.</p> <p>- Yardımcı ünlü ve yardımcı ünsüzlerin önemini kavrayıp kelimeye uygulayabilmek.</p> <p>- Yapı bakımından kelimeleri ayırt edebilmek ve örnek verebilmek.</p>	<p>Yardımcı ünlü ve ünsüzler</p> <p>Yapı Bakımından Kelimeler</p>	<p>ekler</p> <p>Fiillere gelen çekim ekler</p>	<p>-Basit, türemiş ve bileşik sözcükleri ayırt edebilme.</p> <p>Basit, türemiş ve bileşik sözcükleri ayırtedebilme etkinliği yaptırılır.</p> <p>• Örnek: Av – avcı – hanımeli</p> <p>En yaygın kökler ve işlek eklerle kelimelerin türetilmesi etkinliği yaptırılır.</p> <p>-Varlık adlarını ayırt edebilmek için örnekler verilir.</p> <p>-Varlıklara verilişine göre adları özel ve ortak adlar olarak ayırabilme ve kavrayabilme etkinlikleri yaptırılır. Özel isimlerin yazımı ile ilgili kurallar etkinliği yaptırılabilir</p> <p>-Varlıkların sayılarına göre adları ayırt edebilme etkinlikleri yaptırılır. Tekli-coğul oluşumunu kavrayabilme ve yerine göre doğru kullanabilme ve topluluk adlarını tanıyabilme etkinlikleri yaptırılarak örnekler verilir.</p>
<p>Varlıkların verilişlerine, oluşlarına ve sayılarına göre isimleri ayırt edebilmek ve uygulayabilmek.</p>	<p>İSİM (AD) CİNSİNDEN KELİMELER</p> <p>İSİMLER (ADLAR)</p> <p>İsimler ve türleri</p>	<p>Basit, türemiş ve bileşik kelimeleri</p>	<p>-Özel ve ortak isimler;</p> <p>-Somut ve soyut isimler;</p> <p>-Tekil, çoğul ve topluluk isimleri.</p>

İsimleri yapılarına göre ayırt edebilmek.	Yapılarına göre isimler	-Basit, türemiş ve birleşik isimler.	-Basit, türemiş ve birleşik adları ayırtedebilme etkinliği yaptırılır.
Sıfatların cümle içindeki görevini kavramak ve sınıflandırabilmek.	SIFATLAR ve EŞİTLERİ	Niteleme ve belirleme sıfatları (işaret, sayı, soru ve belirsizlik sıfatları)	-Varlıkların özelliklerini belirten sözcükleri ayırt etmede ön adlardan önce yazıldığını kavrayabilme (sıfat). -Küçültme ve pekiştirme sıfatları aldıkları eklerle göre ayırabilme. Niteleme ve belirleme ön adlarını ayırt edebilme alıştırmaları yaptırılır. -Cümlede ön adları doğru kullanma etkinliği yaptırılır.
Yapılarına göre sıfatları ayırt edebilmek.	Yapılarına göre sıfatlar	Basit, türemiş ve birleşik sıfatlar	-Basit, türemiş ve birleşik ön adları ayırtedebilme etkinliği yaptırılır.
Zamirlerin geçişlerinden ayırt edebilmek.	ZAMİRLER (ADILLAR) Zamir geçişleri	Şahıs, işaret, soru ve belirsizlik zamirleri	-Kişi, işaret, belgisiz ve soru adlarını (zamirlerini) ayırt edebilme. Konuşma ve yazıda doğru kullanabilme. Cümlede boş olan yerlere gereken adları yazma alıştırmaları yaptırılır. -Adlar (zamirler) adların yerini tutan sözcükler olduğunu kavrayabilme etkinlikleri yaptırılır.
Yapısına göre zamirleri kavrayabilmek.	Yapılarına göre zamirler	Basit ve birleşik zamirler	-Verilen cümlelerin başına uygun kişi

<p>Zarfın (belirtecini) anlamını, çeşitlerini kavrayabilmek.</p> <p>Yapısına göre zarfları kavrayabilmek.</p>	<p style="text-align: center;">ZARFLAR (BELİRTEÇLER)</p> <p>Zarfların çeşitleri</p> <p>Yapılarına göre zarflar</p>	<p>Yön, zaman, durum, azlık-çokluk ve soru zarflarını</p> <p>Basit, türemiş ve birleşik zarflar</p>	<p>adlarını yazınız, etkinliği yaptırılır.</p> <p>-Yapısına göre belirteçleri tanıma ve kullanabilmeli.</p> <p>-Belirteç ile ilgili uygulama alısturmaları yaptırılır.</p> <p>-Zaman, yer, durum, azlık-çokluk ve soru belirteçlerini bilme etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>-Tümce de belirteçli tünleci kullanma etkinliği yaptırılır.</p> <p>-Cümlelerde geçen zamanları belirleme etkinliği yaptırılır. Eylemlerin anlam özelliklerini kavrayabilme. Eylem olan sözcükleri kavrama etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>-Yapılarına göre eylemleri (basit, türemiş ve birleşik eylemler) kullanabilmeli. Birleşik eylemleri kavrama ve bulabilme etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>-Tümce de iş, hareket, oluş bildiren kelimelerle etkinlikler yaptırılır. Verilen boşluklara yapı bakımından uygun olan eylemlerin yazılma etkinliği yaptırılır. Basit, türemiş ve birleşik eylemlerle ilgili yardımcı eylemlerle ilgili etkinlikler yaptırılır.</p> <p>- Eylemlerde kişi anlamını belirleme etkinliği yaptırılır.</p>
<p>-Filleri yapılarına göre ayırt edebilmek.</p> <p>-Filleri çatılarına göre ayırt edebilmek</p> <p>-Özneye göre ve</p>	<p style="text-align: center;">FİLLER (EYLEMLER)</p> <p>Yapılarına Göre Fiiller</p> <p style="text-align: center;">Çatılarına Göre Fiiller</p> <p>Öznesine göre:</p>	<p>Basit, Türemiş, Birleşik Fiiller</p> <p>Etken, Edilgen, Dönüşlü ve İsteş fiiller</p> <p>Geçişli ve geçişsiz fiiller</p>	

<p>-Nesneye göre ayırt edebilmek.</p>	<p>Nesnesine göre</p>	<p>-Çatılarına göre eylemleri kavrama ve uygulayabilme. -Çatılarına göre eylemleri tanıma. -Nesnelere ve öznelerine göre eylem çatılarını kavrayabilme ve kullanabilme. Filiilsiler ile ilgili bilgi kuralları kavrama ve uygulayabilme. -Nesnelere göre eylemleri (geçisli, geçissiz, oldurgan ve etirgen eylem) tanıma. Öznelerine göre eylemleri (etken, edilgen, dönüşlü, istes eylem) tanıma. -Nesnelere ve öznelerine göre eylem çatılarıyla ilgili etkinlikler yaptırılır.</p>
<p>-Edatın anlamını ve cümle içindeki görevini kavrayabilmek.</p>	<p>EDAT (İLGEÇ) TÜRÜNDE KELİMELER</p> <p>YAZIM (İMLÂ) KURALLARI VE NOKTALAMA İŞARETLERİ</p>	<p>-Edat cinsinden kelimelerin cümlede gösterme çalışmaları yapabilmek. Edatın anlamını ve cümle içindeki görevini kavrayabilmek için etkinlikler yaptırılır.</p>
<p>-“de” bağlacını “-de” ekinden ayırt edebilmek; -“ki” bağlacını “-ki” ekinden ayırt edebilmek -Büyük ünlü uyuma uymayan “-</p>	<p>Yazılı ifadelerde Türkçenin yazım (imlâ) ve noktalama işaretlerini yerli yerinde kullanabilmek.</p>	<p>-“ıdi, imiş, iken” kelimeleriyle, “-de” ekini “-ki” ekleriyle etkinlikler yaptırılır. “-de” durum eki ve “de” bağlacının veya “-ki” durum eki ve “ki” bağlacının yazılışı ile uygulama çalışmaları yaptırılır. -Noktalama işareti verilme</p>

<p>yor”, “-ki”, “-leyin”, “-ımltrak” ve “-ken” ekleri yazıda doğru kullanabilmek</p> <p>-Noktalama işaretlerinden virgül, nokta, iki nokta, sıra noktalar, ünlem işareti ve soru işaretlerini kavrayıp doğru kullanabilmek.</p>			<p>tümcelerden veya bir metinden gerekli noktalama işaretlerini kullanmaları istenilir. Cümleler veya bir kısa metin verilerek yazım yanlışlarını bulmaları ve düzeltmeleri istenebilir.</p> <p>-Anlamı ve kurallı cümleler kurar. Karışık olarak verilen kelimelerden anlamlı ve kurallı cümleler kurmaları istenebilir. Yazılarında imla kurallarına uymaları istenir.</p>
---	--	--	--

Program Alanı: Edebiyat ve Lektür (36 ders)

Amaçlar	Konular	Kavramlar	Etkinlikler ve Yöntemler
<p>- Edebiyat kavramını kavrayabilmeli-</p> <p>- Edebi eserin tanımını ve özelliklerini kavrayabilmeli;</p>	<p>I. BÖLÜM</p> <p>EDEBİYAT İNSAN VE TOPLUM</p> <p>Edebiyat</p> <p>Edebî eser</p>		<p>-Konunun işlenmesinde kullanılması gereken araç ve gereçler arasında- Türkiye edebiyatı, Dünya edebiyatı, edebiat tarihi,</p>

<p>- Edebiyat tarihini ve önemini kavrayabilmeli; - Bu üç unsur arasındaki ilişkiyi kavrayabilmeli;</p>	<p>Edebiyat tarihi ve önemi</p> <p>Dil-Kültür-Edebiyat ilişkisi</p>		<p>ansiklopediler vb.</p>
<p>-Türk tarihi gelişiminin ya da devirlere ayrılmasındaki kıstasları olan- Dil anlayışı, kültürel farklılaşma, dinî hayat, dil coğrafyası vb, kavrayabilmeli.</p>	<p>II. BÖLÜM</p> <p>TARİH İÇİNDE TÜRK EDEBİYATI</p> <p>1-Türk Edebiyatının devirlere ayrılmasında kullanılan kıstaslar</p> <p>2-Türk Edebiyatının Devirleri-</p> <p>a) İslâmiyet öncesi Türk Edebiyatı</p> <p>b) İslâmî Devir Türk Edebiyatı</p> <p>c) Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı</p> <p>III. BÖLÜM</p> <p>EDEBİYATTA İFADE</p>		<p>-Bu konuyla ilgili tarih ve coğrafya kitaplarına da baş vurabilirsiniz.</p>

<p>- Sözlü ve yazılı ifade tarzlarını kavrayabilmeleri;</p> <p>-Nazım – tanımını</p> <p>-Nesir - tanımını</p> <p>-Nazım ile nesir arasındaki benzerlik- ler ve farkları kavrayabilmeli;</p> <p>- Sözlü ve yazılı ifade arasındaki benzerlikler ve farklılıklar kavrayabilmeli;</p>	<p>(ANLATIM) TARZLARI</p> <p><u>Sözlü ifade (Anlatım)</u></p> <p><u>yazılı ifade (Anlatım)</u></p> <p>a) Nazım</p> <p>b) Nesir</p>		<p>-Açıklanır ve türlü metin ve örnekler kıyaslanır.</p>
<p>- Nazım (manzume), mensur (nesir) türünden farkedebilmeli ve özelliklerini tanıyabilmeli;</p> <p>- Şiirin şekil unsurları- Nazım birimi, mısra, beyit, kıta ve bend;</p> <p>- Mütteva (içerik) unsurları-</p>	<p>IV. Bölüm</p> <p>MANZUM ESERLER</p> <p>1-Nazım</p> <p>2-Şiir ve Unsurları</p> <p>a) Şiirin Şekli özellikleri</p>	<p>XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX</p>	<p>-Konuyla ilgili türlü antolojiler, leksikonlar, okuma kitapları vb. kaynaklardan seçilecek örneklerden (gösterilecek ve okunacak) yararlanılacaktır.</p>

<p>konu, tema kavrayabilmeli; - Ahenk unsurları- ölçü, kafiyeye ve geçitleri, vurgu ve tonlama- - Dil ve üslup (ifade özellikleri, söz sanatları-teşbih, istiare, tenasüp, kinaye, hüsn-i tahlil, tecahül-i arifane, mecaz-1 mürsel, teşhis, mecaz, tezat, mübalâğa vb.</p>	<p>b) Muhteva unsurları c) Ahenk unsurları ç) Dil ve üslup</p>	<p>Edebiyat Edebi eser</p>	<p>-Konuyla ilgili tırtlı antolojiler, leksikonlar, okuma kitapları vb. kaynaklardan seçilecek örneklerden (gösterilecek ve okunacak) yararlanılacaktır. - Eserlerinden yararlanılacak şahsiyetler-Orhan Veli Kanık, Faruk Nafiz çamlı- bel, Ahmet Kutsi Tecer, Rıza Tevfik Bölükbaşı,yahya Kemal Beyatlı, Ahmet Haşim, Namık Kemal. -Konuyla ilgili örnekler okutulup incelenecek.</p>
<p>- Batı etkisinde gelişen Türk Edebiyatının özelliklerini ve yaygın kullanılan şekilleri ni inceleyebilmeli ve tanıyabilmeli-</p>	<p>3-Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı A) Tanzimat ve Sonrası Devri Türk Edebiyatında Manzum Türler B)Halk Edebiyatında Manzum Eserler</p>	<p>Edebiyat</p>	<p>- Eserlerinden yararlanılacak şahsiyetler-Orhan Veli Kanık, Faruk Nafiz çamlı- bel, Ahmet Kutsi Tecer, Rıza Tevfik Bölükbaşı,yahya Kemal Beyatlı, Ahmet Haşim, Namık Kemal. -Konuyla ilgili örnekler okutulup incelenecek.</p>
<p>- Tanzimat ve sonrası Türk Edebiyatını özelliklerini tanıyabilmeli- -Türk Edebiyatındaki manzum eserlerinin özelliğini örnekler vererek kavratabilmeli- - Halk Edebiyatında belli başlı nazım şekilleri (m=ni, türki, koşma, semaî, il=ih v.b.); -Hece ölçüsü ve özellikleri-</p>	<p>1.Halk Edebiyatında belli başlı nazım şekilleri (mâni, türkü, koşma, semaî, ilâhî v.b.)-</p>	<p>Nazım Nesir</p>	<p>- Halk Edebiyatını kavrayabilmeli - Halk Edebiyatında belli başlı nazım şekilleri (m=ni, türki, koşma, semaî, ilâhî v.b.)- -Konuyla ilgili Karaca- oğlan, Ercişçi E</p>

<p>-Halk Edebiyatında manzum türler(</p> <p>Ananım Halk Edebi Türk şiiri- -Dini-Tasavvufî Halk Edebiyatı ve Aşık Tarzı Halk Edebiyatı Türk Şiiri türlerini, özelliklerini uygun örnek seçip okutarak kavratabilmeli;</p>	<p>2. Hece ölçüsü ve özellikleri</p> <p>3. Halk Edebiyatında manzum türler:</p> <p>a) Ananım Halk Edebi Türk Şiiri;</p> <p>b) Dini-Tasavvufî Halk Edebiyatı</p> <p>c) Aşık Tarzı Halk Edebiyatı Türk Şiiri</p>	<p>Sözlü İfade</p> <p>Yazılı İfade</p> <p>Nazım</p> <p>Nesir</p> <p>Tema</p> <p>Kafiye</p>	<p>örnekler okutulup incelenecek</p> <p>- Yararlanılacak şahsiyetler- Fuzuli (gazel), Nâbi (gazel), Nedim (kaside, şarkı), Şeyh Galib (mesne- vi), Taşlıcalı yahya Bey (murabba), yahya Kemal (şarkı), Ziya Paşa (Terkib-i bend) vb.</p> <p>-Aruz vezni için örnekler verilecek.</p>
<p>-Klasik Türk Edebiyatının manzum eserlerinde başlıca şekillerini,kuruluşları ve konuları yönünden ayırt edebilmeli;</p>	<p>C) Klâsik Türk Edebiyatı 1- Klâsik Türk Edebiyatında Başlıca Nazım Şekilleri- a)Kuruluşları yönünden b)Konuları yönünden</p>	<p>Halk Edebiyatında Belli Başlı Nazım Şekilleri(Mani, Türkü, Koşma, Semai İlahi)</p>	<p>- Klasik Edebiyatı nazım türlerinden seçme örnekler üzerinde incelemeler yapılacaktır.</p>
<p>- Aruz vezni ve özelliklerini çeşitli kalıplarla yazılmış örnekler okutulup incelenecek- - Klasik Edebiyatla bellibaşlı nazım türleri(gazel, kaside, mesnevî, murabba, şarkı, terki-i bend v.b. örnekler vererek özelliğini kavratabilmeli;</p>	<p>2-Aruz Vezni ve özellikleri</p> <p>3-Klasik Edebiyatla Bellibaşlı Nazım Türleri</p>	<p>a)Anonim Halk Edebi Türk Şiiri b)Dini-Tasavvufî Halk Edebiyatı c)Aşık Tarzı Halk</p>	<p>-Türk ve Dünya Edebiyatından seçilecek örnekler üzerinde çalışılacak (Oku- nup incelenecek, örnekler verilecek).</p>

<p>- Mensur (Nesir) eserlerde kelime ve cümle çeşitliliği, söz grubu, deyim ve atasözünün ifadeyi zenginleştirmedeki rolünü kavrayabilmeli; - Nesir eserlerdeki ana ve yardımcı fikirleri bulabilmeli- yazılı kompozisyonda uygulayabilmeli;</p> <p>- Hikâye (türünün) tanımını, unsurları- plân, konu, olay, zaman, mekân, kişi) kişiler, dil ve ifade çeşitleri ... gibi unsurları kavratılabilmeli, sözlü ve yazılı anlatımdaki kısa metinlerde deneyerek uygulayabilmeli-</p> <p>- Romanın (roman türünün)</p>	<p>V. BÖLÜM</p> <p>MENSUR ESERLER</p> <p>1-Mensur eserlerde şekli, konu ve muhteva unsurları a) Mensur eserlerde kelime ve cümle çeşitliliği, söz grubu, deyim ve ata sözünün ifadeyi zenginleştirmedeki rolü b) Mensur eserlerde ana ve yardımcı fikirler</p>	<p>Edebiyatı</p> <p>Klasik Türk Edebiyatında Başlıca Nazım Şekilleri a)Kuruluşları Yönünden b)Konuları Yönünden</p> <p>Klasik Edebiyatta Belli Başlı Nazım Türleri Gazel,Kaside .Mesnevi,Murabba,Şarkı,Terki-i bend</p> <p>1.Mensur Eserlerde Şekil, Konu ve Muhteva Unsuruları a)Mensur Eserlerde Kelime ve Cümle Çeşitliliği, Söz Grubu, Deyim ve Atasözünün İfadeyi Zenginleştirmedeki Rolü</p>	<p>-Faydalanılacak şahsiyet- ler- ömer Seyfettin, Sait Faik Abasıyanık, M. Şevket Essendal, Haldun Taner vb.</p> <p>- Eserlerinden faydalanılacak şahsiyetler- Reşat Nuri Güntekin, yakup Kadri Karaosman- oğlu, Peyami Safa.</p> <p>- Eserlerinden faydalanılacak şahsiyetler-Tarık Buğra, yahya Akengin, Orhan Asena vb. (örnekler verilecektir).</p> <p>- Eserlerinden faydalanılacak şahsiyetler-Ahmet Haşim, Falih Rıfkı Atay.</p> <p>- Eserlerinden faydalanılacak şahsiyetler-Nurullah Ataç, Mehmet Kaplan ve diğer çağdaş denemecilerden.</p> <p>- Eserlerinden faydalanılacak şahsiyetler- Mustafa Kemal Atatürk, H.Suphi Tanrıöver ve diğer çağdaş eserlerden.</p> <p>-Türk ve Dünya edebiyatlarına kısa bakış, kıyaslamaya yapabilmek, özelliklerini ortaya koyabilmek ve Türk Edebiyatındaki</p>
<p>b-Roman</p>	<p>2-Türk Edebiyatında Mensur Eserler a-Hikâye (öykü)</p>	<p>2-Türk Edebiyatında Mensur Eserler a-Hikâye (öykü)</p>	

<p>tanımı, plân, kanu, olay, zaman, mekân, kişiler, dil, ifade çeşitleri ... gibi unsurları kavratılabilmeli, eserler (ya da kesitler alınarak) okutabilmek ve uygulayabilmeli;</p>		<p>b) Mensur Eserlerde Ana ve Yardımcı Fikritler</p>	<p>devirlerin daha iyi anlaşılması için Türk tarihi (ya da tarih ile) ile olan ilişkisini ana hatlarıyla araştırılmalı.</p>
<p>- Tiyatronun tanımı, unsurları(seyirci, oyuncu, eser, sahne, dil ve ifade çeşitleri ... gibi özelliklerini tanıtabilmeli;</p>	<p>c-Tiyatro</p>	<p>a)Hikaye(Öykü) b)Roman c)Tiyatro</p>	<p>- İlk sözlü eserlerden örnekler gösterip incelemek. - Göktürk Kitâbeleri ile ilgili resim, slayd yada film göstererek tanıtabilmek.</p>
<p>- Gezinin tanımı, özellikleri ve unsurlarını tanıyabilmeli;</p>	<p>ç-Gezi (Seyahat)</p>		
<p>-Denemenin tanımı, özellikleri ve unsurlarını tanıyabilmeli,</p>	<p>d-Deneme</p>		<p>-Dünya edebiyat tarihi ve destanlar arasındaki bağı anlayabilmek için örnekler üzerinde çalışmak. Destanlar ile ilgili genel bilgi vermek ve bir - iki örnek incelenip gereken bilgileri aktarmak- - Bu çerçevede Türk ve Dünya Edebiyatının bilinen destanlarıyla ilgili gereken bilgileri verilmeli ve bir kıyaslama yapılmalı- -Var olan bütün Türk destan örneklerini söylemek, örnekleri varsa öğrenciler göstermek.</p>
<p>-Hitabetin tanımı, özellikleri ve unsurlarını tanıyabilmeli,</p>	<p>e-Hitabet</p>	<p>Sagu, Koşuk, Sav ve Destan (Oğuz Kağan Destanı) Göktürk Kitabeleri</p>	
<p>- Türk Edebiyatının devirlere ayrılmasında kullanılan kıstaslar (Dil anlayışı, kültürel farklılaşma,</p>	<p>VI. BÖLÜM</p> <p>TARİH İÇİNDE TÜRK EDEBİYATI</p> <p>1-Türk Edebiyatının devirlere</p>	<p>Gilgamiş Destanı</p>	<p>ilyada destanı incelendikten sonra video, televizyon ya da sinemada bu destanı</p>

<p>dinî hayat, dil coğrafyası vb.); - Türk Edebiyatının devirlerini ve devrin genel özellikleri kavratabilmeli;</p>	<p>ayrılmasında kullanılan kıstaslar Türk Edebiyatının Devirleri a) İslâmiyet öncesi Türk Edebiyatı b) İslâmi Devir Türk Edebiyatı c) Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı VII. Bölüm</p>	<p>Homeros İlyada Destanı 1. Dante Aligieri -Tamrisal Komedi</p>	<p>seyretmek- - Hümanizm ve Rönesans dönemi ile ilgili bilgileri pekiştirmek için video ya da sinemadan her hangi bir eser seyretmek.</p>
<p>- İslâmiyet öncesi Türk Edebiyatının sözlü eserleri olan sagular, koşuklar, savlar ve destanlar- Oğus Kağan Destanını Tamıyabilmeli- - yazılı örneklerden Göktürk Kitabeleri tanıtılabilmeli, metinlerden örnekler verebilmek;</p>	<p>İSLÂMİYET ÖNCESESİ TÜRK EDEBİYATI <u>Sözlü Eserler</u> <u>Yazılı örnekler:</u> VIII. Bölüm</p>	<p>Karagöz Orta oyunu Meddah Batı Edebiyatında Edebi Akımlar Türk Edebiyatında Edebi Akımlar</p>	<p>- Eski Türk tiyatrosu ile ilgili audio ve video bantlar dinletilip seyretilecektir. -Kitap temin etmek için okul, kent (şehir, kasaba) kitaplıklardan yararlanmak. olmayanları da dışardan temin etmek- -Listedeki eserlerden bir-iki eseri kitaplıkta lektür derisi yapmak- -Güncel olan veya öğrencilerin seçecekleri bir eseri incelemek, mümkünse eserin yazarı (hayatta ise) lektür ve ya edebiyat saatinde katılması sağlamak</p>
<p>- Dünya Edebiyatının (Eski uygarlıkların edebiyatlarından- Eski Asür-Babil, İbrani, Mısır,</p>	<p>DÜNYA EDEBİYATI Dünya Edebiyatının İlk Eserleri</p>	<p>-Geçiş Dönemi -Türk Kültürü ve İslamiyet Arasında İlişkiler</p>	

<p>Hindistan, çin, yunan ve Lâtin şiiirinin) özelliklerini- örnnekler olarak Gilgames destanını incelemek, mitolojiyle tanıtmak vb.- Tanınmış eserlerinden örnnekler (orijinel ve bugünkü Türkçe ile) verilip bu devrim özelliklerini kavrayabilmek. Ağırıklı olarak Türk ve Dünya Edebiyatının bilinen destanlarıyla ilgili gereken bilgilerle verilemek ve diğer eserlerle tanıtabilmek;</p> <p>- Eski yunan edebiyatının başlıca özelliklerini, önemli temsilcileri ve eserlerini tanıtmak;</p> <p>- Homerosun hayatı, kişiliği ve eserleri- Eserlerinden İlyada destanı incelenecek;</p> <p>- Bu dönem Avrupa edebiyatının özelliklerini ve başlıca temsilcileriyle tanıtabilmeli;</p> <p>- Hayatı, eserleriyle tanıtabilmeli- Tanrısal Komediden bir bölümü inceleyebilmeli;</p> <p>- Hayatı ve eserleriyle tanıtmak-</p>	<p>(Destan örnnekleri)</p> <p>Eski Yunan Edebiyatı</p> <p>Homeros</p> <p>Avrupa Edebiyatında Hümanizm ve Rönesans</p>	<p>-İslamiyet ve Türk Edebiyatı</p> <p>Kutadgu Bilig Divan-ü Lügati't Türk</p> <p>Manzum Eserler -Yunus Emre -Mevlana Celaleddin -i Rumi</p>	<p>XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX</p> <p>-Edebiyat, olay, gözlem, duygulu düşünce ve hayallerin sözlü ve yazılı olarak, insanda güzellik duygusu uyandıracak şekilde ele alınıp işlenmesi sanatı olarak tarif edildiği belirtilir. Edebiyatta kullanılan dilin daha güzel ve daha işlenmiş olduğuna dikkat çekilir. Edebi eserin ise malzemesi dil olduğu vurgulanır.</p> <p>Türk Edebiyatının üç ana devreye ayrıldığı belirtilir. Türklerin İslamiyetten önce sözlü ve yazılı bir edebiyatları var olduğunu vurgulanır ve var olan örnneklerle gösterilir.</p> <p>-İslami Devir Türk Edebiyatı ise Klasik Türk edebiyatı ve Halk edebiyatı olmak üzere ikiye ayrıldığını belirtilir. Batı Etkisindeki edebiyatımızın ise bölümlerinin daha çok olduğuna dikkat çekilir ve örnnekler sunulur.</p> <p>-Edebiyatta iki türlü ifade tarzının olduğu açıklanır, örnnekler verilir.</p>
--	---	--	---

<p>örnek olarak Othello nun bir bölümü incelenecektir;</p>	<p>1. Dante Aligheri</p> <p>2. Viliham Shakspeare (Vilem Şekspir)</p> <p>VIII-A BÖLÜM</p> <p>ESKİ TÜRK TİYATROSU</p> <p><i>İlk Eserler</i></p> <p>L E K T Ü R</p> <p>1. yaşar Nabi (Dünya Edebiyatından En Güzel öyküler)</p> <p>2. Eflâtin Cem Güney(Kerem ile Aşlı)</p> <p>3. Orhan Kemal(Ekmeek Kavgası)</p> <p>4. Halide Edip Adıvar(Sinekli Bakkal)</p> <p>5. Ziya Gökalp(yeni Hayat (şirler)</p> <p>6. yalya Kemal(Kendi Gök Kubbemiz)</p>	<p>Manzum Eserler: Süleyman Çelebi</p> <p>Manzum Eserler: Fuzuli (Leyla ve Mecnun'dan Seçme)</p> <p>Şekspir (Tiyatro)</p>	<p>-Kafiyeli, vezinli sözlere nazım da denildiğini açıklanır uygun örnekler verir;</p> <p>-Şiirin şekil özellikleri mısra, beyit, kıta ve bend olduğunu belirtir;yoruz. Şiirde anlatılan veya sözü edilen şey o eserin konusudur. Buna tema da denildiği belirtilir. Şiirler okuma etkinlikleri yapılır.</p> <p>-Ahenk unsurlarından olan kafiyenin ise mısra sonlarındaki ses benzerliği olduğunu açıklanır. Kafiyeye çeşitleri ile ilgili gereken bilgi ve şiirdeki önemini kavratılmalı, uygun örnekler verilmeli.</p> <p>-Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı'nın Tanzimat döneminde ise şiirimizin konularında değişiklik olduğu belirtilir. Bunların en başta gelenleri some, çapraz kafiyeye, sarma kafiyeye, düz kafiyedir. Halk edebiyatının belli başlı nazım şekilleri ise mani,türkü, koşma, semai ve ilahi olduğu belirtilir. Anonim halk şiiri destan, nünü, ağıt vb'dir. Dini-tasavvufi Türk şiiri içinde yer alan şairlerin söylediği dini konuları işleyen şiirlerin ilahi olduğuna dikkat çekilir. Aşık tarzı halk edebiyatı içinde ise güzellmeden başka koçaklama ve taşlama gibi türlerin de varlığından söz edilir.</p>
<p>- Eski Türk Tiyatrosundan Karagöz, Ortaoyunu ve Meddah türlerinden örnekler vererek özelliklerini kavratılmalı;</p> <p>- Türk ve Dünya edebiyatının en tanınmış eserlerinden örnekler (listede olanlardan) okuyabilmeli, tanıyabilmeli;</p> <p>- Bir eseri inceleyebilmeli- Eserin türünü, konusunu, yerini, zaman ve konusunu saptayabilmeli-</p> <p>- Kelime dağarcığını zenginleştirebilmeli;</p> <p>- Kitaba ve okumaya karşı sevgi ve ilgiyi artırabilmeli;</p> <p>- Okuma yılı esnasında en üç eser Türk Edebiyatından olmak şartıyla toplam beş eser okunacak, incelenecektir.</p>			

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	Edebiyat kavramını tanıyabilmek.		
	Edebi eserin tanımını kavrayabilmek.		
	Türk tarihi gelişiminin ve devirlere ayrılmasındaki önemini kavrayabilmek.		
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	i. Gligor Priliçev(Otobiyoğrafi y. Sofokle(Antigona ö. Petrarca(Şarkıca (Kansonyer) 10. Servantes(Don Kişot	Moliere	Klasik Türk edebiyatında başlıca nazım şekilleri kuruluşları ve konuları yönünden ikiye ayrıldığı belirtilir. Kuruluşları yönünden nazım şekillerimiz gazel, kaside, mesnevi, müstezattır. Gazel, aşk, şarap, kadın sevgisini konu alır. Kaside daha çok övgü şiridir. Gazel okuma etkinlikleri yaptırılır. Mesnevinin ise olay veya olaylardan yazılan uzun hikayeler olduğunu belirtiyoruz.
XXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXXX	EDEBİYAT, İNSAN ve TOPLUM	Manzum Eserler: Şeyh Galib (Mesnevi)	Klasik Türk şiirinde aruz vezninin kullanıldığına dikkat çekilir. Aruz vezni Arapların icadıdır. Bu vezinde esas olan hecelerin uzunluğu veya kısalığıdır.
	TARİH İÇİNDE TÜRK EDEBİYATI Türk Edebiyatının Devirleri: a) İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatı b) İslami Devir Türk Edebiyatı c) Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı	Goethe	Terkib-i bentlerde ise felsefi konuların anlatıldığı belirtilir.
	Nazım ile Nesir arasındaki benzerlikler ve farklılıkları kavrayabilmek.		Mensur eserlerin ise olay, fikir, duyu, düşünce ve hayallerin nesir şeklinde ve söz dizimi kurrallarına uygun olarak, anlatan yazılar olduğunu belirtiyoruz. Yazarın, mensur eserlerde anlatmak istediği duyu, düşünce, olay ve hayallere en uygun kelimeleri aradığına ve bulduğuna dikkat çekilir. Bu bakımdan yazar kelimeleri titizlikle seçer. Anlatmak istediğini en iyi ifade edecek cümleleri kurduğumu belirtiyoruz. Deyim ve atasözleri ise konunun çarpıcı bir şekilde
	EDEBİYATTA İFADE TARZLARI (ANLATIM)		

<p>Mısra, Beyit, Kıtı ve Bendi kavrayabilmek. Muhteva (İçerik) unsurlarını, konu, tema kavrayabilmek. Ahenk Unsurları ölçü, kafiye ve çeşitlerini kavrayabilmek.</p>	<p>TARZLARI) Sözlü ifade (Anlatım) Yazılı ifade (Anlatım) 1)Nazım 2)Nesir</p>	<p>anlatılmasına da yardımcı olduğunu belirtiyoruz. Bir eserde anlatılmak istenen temel düşünceye ana fikir denir. Hikayenin ise, gerçek veya gerçeğe yakın bir şekilde tasarlanan olay ve durumların bir plan çerçevesinde anlatılması olduğunu belirtiyoruz. Roman, tanımının ise olmuş veya olabilecek olayları, şahıs, zaman, mekan ve çevre ilişkilerine bağlı olarak anlatan uzun hikayeler olduğunu belirtiyoruz. Hikaye ve roman okuma etkinlikleri yaptırılır. Tiyatro tanımını ise, daha çok oyuncular tarafından seyircilerin önünde, belli bir sahnede temsil edilmek üzere yazılmış, edebi eserlerin ortak adı olduğuna dikkat çekilir. İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatının sözlü eserlerinin sagu, koşuk ve sav olduğunu açıklıyoruz. Sagu, ölen bir kimse için arkasından duyulan acıyı dile getirmek için söylenen şirlerdir. Koşuklar ise aşk, tabiat gibi konuları işlerler. Savlar ise bugünkü atasözünün yerine kullandırdı. Öğrencilerden birkaç atasözü söylemeleri etkinlikleri yapılır. Destanlardan ise Oğuz Kağan destanının okuyup, sözlü olarak anlatmalarını istiyoruz. Dünya edebiyatının ilk örneklerinden biri</p>
<p>Tanzimat ve sonrası Türk Edebiyatının özelliklerini tanıyabilmek. Halk Edebiyatının Manzum Eserlerini tanıyabilmek. Hece Ölçüsünü kavrayabilmek ve örneklemlerle gösterebilmek.</p>	<p>MANZUM ESERLER Şiirin Şekil Unsurları a)Şiirin Şekil Özellikleri b)Muhteva Unsurları (Konu, Tema) c)Ahenk Unsurları (Ölçü, Kafiye, Vurgu ve Tonlama)</p>	
	<p>Batı Etkisinde Gelişen Türk Edebiyatı A)Tanzimat ve Sonrası Devri</p>	

<p>Halk Edebiyatının Manzum Türlerinin taşıdığı özelliklerine göre ayırt edebilmek.</p>	<p>Türk Edebiyatında Manzum Türler B) Halk Edebiyatında Manzum Eserler Hece Ölçüsü ve Özellikleri</p> <p>Halk Edebiyatında Manzum Türler</p> <p>C) Klasik Türk Edebiyatı I</p>	<p>olan Gilgamiş destanında ölümsüzlüğü arayan bir kralın öyküsünün anlatıldığını belirtiyoruz. Bu destanın en eski destanlardan biri olduğuna dikkati çekiyoruz.</p> <p>Eski Yunan'da şair İlyada'nın, Homeros'un yazdığı varsayılan büyük bir destan olduğunu belirtiyoruz. Bu önemli destan 24 bölümlüktür ve altı ölçüyle yazılmış toplam 15 bin dizeden oluştuğu belirtilir. Bu destanı bulup okumalarını ve sözlü olarak anlatmalarını etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>Dante Aligieri İtalyan ozan ve politikacı. En bilinen eseri Ahirete yaptığı yolculuğu anlattığı İlahi Komedya olduğu belirtilir. Bu eser Cehennem, Araf ve Cennet isimlerinde üç ciltten oluştuğu vurgulanır. Bu önemli eseri okuyup sözlü olarak anlatma etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>Türk halk tiyatrosundan olan Karagöz'ün ise gölge oyunu olduğu belirtilir. Orta oyunu, Türk halk tiyatrosunun bir kolu olduğu vurgulanır. Meddah, halk hikayelerini bir topluluk önünde anlatan kümselere denir. Öğrencilere Karagözü canlandırma etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>Batı ve Türk Edebiyatının edebi</p>
<p>Klasik türk edebiyatının başlıca nazım şekillerini kavrayabilmek. Klasik edebiyatın belli başlı nazım türlerini ve özelliklerini kavrayabilmek.</p> <p>Aruz Vezni Hece Vezninden Ayırt Edebilmeli.</p>	<p>Aruz Vezni ve Özellikleri</p>	
<p>Mensur eserlerde kelime ve cümle çeşitliliği, söz grubu, deyim ve atasözünün ifadeyi zenginleştirmedeki rolünü kavrayabilmek.</p> <p>Mensur eserlerde ana ve yardımcı fikirleri bulabilmek - yazılı kompozisyonunda uygulayabilmek.</p>	<p>MENSUR ESERLER</p>	

<p>Hikayenin tanımını, unsurlarını, plan, konu, olay, zaman, mekan, kişiler, dil ve ifade çeşitleri gibi unsurları kavrayabilmek. Romanın tanımını, plan, konu, olay, zaman, kişiler, dil, ifade çeşitleri... gibi unsurları kavrayabilmek, eserler okutabilmek ve uygulayabilmek. Tiyatronun tanımını, unsurlarını, seyirci, oyuncu, eser, sahne, dil gibi özelliklerini tanıtabilmek. İslamiyet Öncesi Türk Edebiyatının sözlü eserleri olan sagu, koşuk, sav ve destanları tanıyabilmek. Yazılı örneklerden Gök Türk Kitabelerini tanıyabilmek - metinlerden örnekler uygulayabilmek.</p>	<p>TÜRK EDEBİYATINDA MENSUR ESERLER</p> <p>TARİH İÇİNDE TÜRK EDEBİYATI</p> <p>İSLAMİYET ÖNCESİ TÜRK EDEBİYATI</p> <p>Sözlü Eserler</p> <p>Yazılı Örnekler</p> <p>DÜNYA EDEBİYATI</p> <p>Dünya Edebiyatının İlk Eserleri</p> <p>(Destan Örnekleri)</p>		<p>akınlarmın özelliklerini okuma etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>İslami Devir Türk edebiyatı, bir inanç değişimi yanında Türkler'in yeni bir kültür dairesine girdiği bir devrin edebiyatı olduğu belirtilir. İslam öncesi devrede Türkler'in kendine mahsus bir kültürü ve medeniyeti olduğundan söz edilir. Türkler arasında sosyal dayanışmanın geliştiği de vurgulanır. Türkler İslam dairesine bu edebi varlıkla birlikte geldiği vurgulanır. Şiirde yeni nazım şekilleri kullandıkları belirtilir. Hece vezni yanında aruz vezni ile de şiirler yazdıkları anlatılır. Kaside, mesnevi, gazel tarzında şiirler kaleme aldıkları belirtilir.</p> <p>XI. ve XII. yüzyılda Türk toplumu içinde Arapça ve Farsça'yı bilen yeni bir aydın zümre doğduğu belirtilir. Bu yüzyıllarda meydana getirilmiş eserler daha çok öğüt verici nitelikte olduğu açıklanır. Bu tür eserlerin başında devlet yönetimi ile ilgili olarak XI. Yüzyılda Kutadgu Bilig'in olduğu götüür. Kutadgu Bilig'ten seçmeler okuma etkinlikleri yaptırılır. Bu dönemde yazılmış diğer önemli eser</p>
--	---	--	---

<p>Gilgamiş Destanını incelemek.</p> <p>Homeros'un hayatı, kişiliği ve eserlerini tanıyabilmek- İlyada Destanını incelemek.</p> <p>Bu dönem Avrupa edebiyatının özelliklerini ve başlıca temsilcilerini tanıyabilmek. Dante Aligieri'yi hayatı ve eserleriyle tanıyabilmek.</p> <p>Eski Türk Tiyatrosundan Karagöz, Ortaoyunu ve Meddah türlerinden örnekler vererek özelliklerini kavrayabilmek.</p> <p>Batı ve Türk Edebiyatındaki edebi akımların ortaya çıkış nedenini ve özelliklerini kavrayabilmek.</p>	<p>Eski Yunan Edebiyatı</p> <p>AVRUPA EDEBİYATINDA HÜMANİZM ve RÖNESANS</p> <p>ESKİ TÜRK TİYATROSU</p> <p>BATI ve TÜRK EDEBİYATINDA EDEBİ AKIMLAR</p> <p>TÜRK EDEBİYATINDA DEVİRLER İslami Devir Türk Edebiyatı</p>	<p>Kaşgarlı Mahmud'un Divan-i Lügati Türk eseri olduğu belirtilir. Türkçe'nin ilk sözlüğü olduğu vurgulanır. Bu eserden seçmeler okuma etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>XIII. ve XIV. y.y siyasi ve sosyal durumun bir hayli karışık olduğu belirtilir.</p> <p>XIII.yüzyılın en önemli kültür merkezi Konya'dır. Bu merkezin önde gelen ismi Mevlana Celaleddini-i Rumi olduğu belirtilir. XIV. yüzyılda görülen ilk eser Yunus'un Risaleti'n Nushihye'si olduğu belirtilir. Yunus Emre'den ilahi söyleme etkinlikleri yapılır.</p> <p>XV.yüzyılda edebi faaliyetler daha da artmıştır. XV. yüzyılın başlarında Süleyman Çelebi'nin Vesiletü'n Necat adlı Mevlid'ini yazdığı belirtilir. Süleyman Çelebi'nin bu eseri Peygamber efendimizin diğer peygamberlerden üstün olduğunu ispat için yazdığı vurgulanır. Mevlit'ten bölümler okuma etkinlikleri yaptırılır.</p> <p>XVI. yüzyılın Türk edebiyatının en büyük gelişmeyi gösterdiği bir dönem olduğu belirtilir.</p> <p>Bu dönemde yazılan en önemli eser Fuzuli'nin yazmış olduğu Leyla ile Mecnun mesnevisi olduğu belirtilir. Bu mesneviden bölümler okuma etkinlikleri yaptırılır.</p>
--	---	---

<p>Türk edebiyatında devirleri kavrayabilmek. İslami Devir Türk Edebiyatının genel özelliklerini açıklamak.</p>	<p>XI. ve XII. Yüzyıl Türk Edebiyatı</p>	<p>XVI. yüzyıl dünya edebiyatının en büyük tiyatro yazarlarından birinin Şekspir olduğu belirtilir. Hamlet isimli trajedide öğ alma duygusunu işlediği belirtilir. Eserin beş perdeden oluştuğuna dair bilgiler verilir.</p> <p>XVII. yüzyılda Osmanlı Devleti'nde gerileyiş hatta çöküş de başladığı belirtilir. Fakat kültür ve siyasi hayattaki bu durum, kültür ve edebiyatta hiç görülmediği vurgulanır. Yüzyılın ikinci yarısının en büyük şairi Nabi olduğu bildirilir. Nabi'den gazel okuma etkinlikleri yapılır.</p> <p>Dönemin bir diğer önemli ismi Evliya Çelebi'nin Seyahatnamesi'nden bölümler okuma etkinlikleri yapılır. Seyahatname'nin on ciltten oluştuğu vurgulanır.</p> <p>XVII. yüzyıl İspanyol ve dünya edebiyatının en önemli yazarlarından birinin Servantes olduğu belirtilir. Onun en önemli eserinin Don Kişot olduğu bildirilir. Moliere ise dünyanın en büyük komedi yazarlarından biri olduğuna dikkat çekilir. Cimri, Hastalık Hastası, Kibarlık Budalası eserlerinden bazılarıdır. Cimri'den bölümler okuma etkinlikleri yapılır.</p>
<p>XI. ve XII. Yüzyıl Türk Edebiyatının genel özelliklerini inceleyip Türkçenin bu dönemlerde zengin bir dil olduğunu kavrayabilmek. Kutadgu Bilig, Divan-ü Lügati't Türk'ten seçmeler okutup inceleyebilmek.</p>	<p>XIII. - XIV. Yüzyıl Türk Edebiyatı</p>	
<p>XIII. ve XIV. Yüzyıl Türk Edebiyatının genel özelliklerini ve devrin ünlü şahsiyetlerinin eserlerini tanıyabilmek. Tasavvuf edebiyatının Türk</p>	<p>XV. Yüzyıl Türk Edebiyatı -Klasik Edebiyatı</p>	

<p>Edebiyatındaki yerini , nazım tür ve özelliklerini kavrayabilmek. Yunus Emre ve Mevlana'nın hayatı ve eserlerini tanıyabilmek. Devrin genel özelliklerini ve eserlerini tanıyabilmek.</p>	<p>XVI. Yüzyıl Türk Edebiyatı</p>		<p>XVIII. yüzyılın ilk çeyreğinde Lale Devri'nin yaşandığı belirtilir. XVIII. yüzyılın sonunda görülen Şeyh Galib klasik şiirin son büyük şairi olarak kabul edildiği belirtilir. Hüsn-ü Aşk isimli mesnevisinde Şeyh Galib, Allah'a erişmek için çekilen ezizetleri anlatan sembolik bir mesnevi olduğu vurgulanır. Bu mesneviden bölümler okuma etkinlikleri yaptırılır.</p>
<p>Devrin manzum eserlerini ve şahsiyetlerin özelliklerini kavrayabilmek.</p>	<p>XVII. Yüzyıl Türk Edebiyatı</p>		<p>XVIII. yüzyıl dünya edebiyatının temsilcilerinden biri olan Goethe'nin şiirlerinde derin bir lirizm vardır. Gotehe'nin şiirlerinden örnekler okuma etkinlikleri yaptırılır.</p>
<p>İngiltere Edebiyatının Rönesans dönemini kavrayabilmek. Vilyam Şekspir'in hayatı ve eserleri ile temel bilgileri öğrenilebilir.</p>	<p>XVII. Yüzyıl Dünya Edebiyatı</p>		
<p>Bu yüzyılın manzum eserlerini ve devrin genel edebi özelliklerini kavrayabilmek. Devrin manzum eserlerinin özelliklerini kavrayabilmek. Devrin mensur eserlerinin</p>			

<p>özelliklerini kavrayabilmek.</p> <p>Devrim genel özelliklerini ve eserlerini tanıyabilmek. Servantes' in hayatı ve eserlerini kavrayabilmek. Moliere' nin hayatı ve eserlerini tanıyabilmek.</p>	<p>XVIII. Yüzyıl Türk Edebiyatı</p>		
<p>Devrim genel özelliklerini ve eserlerini tanıyabilmek. Şeyh Galib' in eserlerini tanıyabilmek.</p>	<p>LEKTÜR:</p> <ol style="list-style-type: none">1. Yaşar Nabi –Dünya Edebiyatının En Güzel Hikayeleri2. Eflatun Cem Güney- Kerem ile Aşlı3. Orhan Kemal- Ekmeek Kavgası4. Halide Edip Adıvar- Sinekli Bakkal5. Yahya Kemal-Kendi Gök Kubbemiz6. N.V. Gogol- Müfettiş7. Petrarca- Şarkıcı8. Sofokle- Antigona9. Servantes- Don Kişot		
<p>Devrim genel özelliklerini ve eserlerini tanıyabilmek. Goethe' nin şiirlerinden örnekler tanıtılmalı.</p>			
<p>Okuma yılı esnasında, listedeki</p>			

başlıklardan en az yedi (7) eser seçerek işlenmelidir. Türk ve Dünya Edebiyatının en tanınmış eserlerinden örnekler okuyabilmeli, tanıyabilmek. Bir eseri inceleyebilmek, eserin türünü, konusunu, yerini zaman ve konusunu saptayabilmek. Kitaba ve okumaya karşı sevgi ve ilgiyi arttırabilmek.	10. Dostoevski:Suç ve Ceza 11. Seçme 12. Seçme		
--	--	--	--

4.2. Öğrenim Metodolojisi ve Öğretim Amaçları

Öğrenim metodolojisi hususunda, Türkçenin okullardaki derslerin öğretim aracı olarak mümkün olan en yüksek seviyeye kadar kullanılacağı esasa göre önerilmektedir.

Öğretmen, öğretimde mecburen işlevsel yöntemler kullanmalıdır. Bu, özellikle öğrencilerin etkinlikleri, onların ilgisi doğrultusunda öğrenmek için uygun bir ortam yaratabilmektir.

Öğretmenler mümkün olduğu kadar daha fazla Türk Edebiyatını kullanabilmeli ki, dil, edebiyat ve kompozisyonadaki edimlerini daha iyi kullanabilmeli.

Dil ile ilgili öğrencilerin Türkçeyi kullanabilmesi için işlevsel düzeyden yavaş yavaş sistematik bir şekilde gereken düzeye doğru gidilmesi önemlidir.

Temel Öğretim Metodları

Diğer derslerde olduğu gibi Türk Dili ve Edebiyatı dersinde de ortak olan metodların çoğu kullanılmaktadır. Onlar: uygulama, sorun çözüme, proje üzerinde öğrencilerin bireysel çalışmaları. Bunlardan başka: doğal medod, sessiz metod, audio-dil metodları ... vb.gibileri kullanabilirler.

Öğrencilerin Etkinlikleri

Öğretim süreci içinde kullanılacak metodlara göre, öğrencilerin etkinlikleri şunlar olmalıdır: dinleme, not tutma (alma), tekrarlama, alıştırma, okuma, işişi ve kuralları keşvetme, bireysel çalışma, kontrol etme, uygulama, ikili (çift)ve grup çalışmaları (temsilen türlü oyun ve roller), ev ödevi yazma, tartışma, tasvir, anlatma vb.

Öğretmenin Etkinlikleri:

Öğretmenin etkinlikleri arasında: konuşma, okuma, tartışma, açıklama, dikte etme, tahtada yazma, uygulama, soru sorma, ödev değerlendirme, ikili ve grup çalışmaları, örgütleme, uyarılarda bulunma, yenileme vb.

4.3. Öğretim Dersin Örgütü ve Gerçekleşmesi

Öğretim dersinin amaçlarına dayanarak Türk Dili ve Edebiyatı bu derse uygun sınıflarda ve iki yarı okuma yılında haftalık ders fonu olarak gerçekleştirilecektir. Ev ödevleri, evde ve okulda gerçekleştirilecektir.

4.4. Öğretim Araç ve Gereçleri

Türk Dili ve Edebiyatı dersinin daha başarılı olabilmesi için her türlü eğitim araç ve gereçleri kullanılacaktır. Bunlar:

4.4.1. Öğrenciler İçin Gerekli Eğitim Araç ve Gereçler:

- Edebiyat – lise ders kitabı sınıf I ve II
- Edebiyat kuramı
- Öğrencilere yardımcı kitap
- Sözlükler (Türkçe açıklamalı, Türkçe - (Makedonca, İngilizce, Fransızca, Almanca... vb.)

- Atasözleri ve Deyimler sözlüğü
- Ansiklopediler (şir, hikâye, roman, tiyatro... vb)
- Dersle ilgili bilgisayar diskleri...vb.

4.4.2. Öğretmen İçin yardımcı Kitaplar (Ek Literatür)

- Yukarıda öğrenciler için öngörülen ders verilen kitapları vb.
- Okul aracılığıyla gereken dergi ve gazetelere abone olmak.
- Dil ve edebiyat için gereken yöntem kitapları.
- Fotokopi ve diğer araç ve gereçleri kullanabilme olanığı olmak.

4.4.3. Sınıfların Donatımı

Türk Dili ve Edebiyatı dersi için şu eğitim araç ve gereçleri önerilmektedir:

- Rahle, sandalye, kara tahta.
- Grafoskop (diğer derslerle ortak olabilir).
- Araç ve gereçlerin korunacağı bir yer.
- İnterneti kullanma olanığı olmalı.
- Teyp ve video - televizyon (ortak olabilir).
- Öğrencilerin dersle ilgili çalışmaların sergilenbilecek bir yer (Okulun şartlarına göre kartondan ya da tahtadan olabilir).

5. ÖĞRENCİLERİN BİLGİ VE BECERİLERİN DEĞERLENDİRİLMESİ

Öğrencilerin bilgi ve becerileri devamlı (yeni üç dönemli modele göre, ekster ve inter notlandırmaya göre) değerlendirilmelidir. Değerlendirme, her öğretim sürecinde sözlü (alıştırmalar, yeni bilgilerin kavranması, tekrarlar, soru - cevap

şeklinde denetim) olup her ünitenin sonunda da yazılı olarak: yazılı alıştırmalar, seminer çalışmaları, edebî metinler yazma, test vb. uygulanacaktır. Test, okulu yılının sonunda da yapılacaktır. yapılacak olan bu testler sonucunda, öğrenci başarısız olursa bütünlüme (ikimale) gönderilecektir (sevk edilecektir).

Okuma yılı esnasında yapılacak olan dört (4) yazılı yoklama da değerlendirmeye kapsamı içindedir.

6. DERS PROGRAMININ GERÇEKLEŞMESİ İÇİN KADRO VE MADDİ ÖNKOŞULLAR

6.1. Öğretmenin Temel Özellikleri

Türk Dili ve Edebiyatı öğretmeni şu **kişisel, meslekî ve pedagojik özelliklere** sahip olması gerekmektedir: Fizikîve ruhen sağlıklı olmalı; Türkçeyi (Türk edebîdilini)iyi bilmeli; Konuşma engelli olmamalı; İşbirliğe açık ve iletişimi iyi olmalı; Dersin gerektirdiği eğitime sahip olması; Hazırlık dönemini geçirmiş kıdemli ya da kıdemsiz; Bu mesleği seven ve aynı meslekte ilerleyebilen; İyi örgütleyici olabilmesi; Mesleğinde yenilikleri uygulayıcı ve yaratıcı vb. olması gerekmektedir.

6.2. Öğretim Elemanları İçin Normatif

Filoloji Fakültesi - Türk Dili ve Edebiyatı Bölümünden – Ana Dili Türkçe olan gruptan mezun olması.

6.3. Öğretim Dersi İçin Mekânın Standard ve Normatifi

Türk Dili ve Edebiyatı bu ders için eğitim araç ve gereçlerle donatılmış özel sınıflarda gerçekleştirilmelidir.

7. PROGRAMIN HAZIRLANDIĞI TARİH VE ÇALIŞMA GRUBU:

7.1. Hazırladığı Tarih: Haziran, 2013 yılı

7.2. Programı Hazırlayan:

7.2.1. Üyeler:

- Yakup Ilyas, Eğitimi Geliştirme Birosu, Koordinatör
- Doç. Dr. FADIL HOCA, Üsküp Filoloji Fakültesi , Türk Dili ve Edebiyatı Bölümü Öğretim Üyesi,
- Doç. Dr. AKTAN AGO, Üsküp “Yosip Broz Tito” Lisesinde Öğretmen
- SEYHAN ZEKİR, Üsküp “Çvetan Dimov” Lisesinde öğretmen
- OSMAN EMİN, Üsküp “Tefeyviz” Okulunda pedagog

8. ÖĞRETİM PROGRAMININ GERÇEKLEMESİ İÇİN BAŞLANGIÇ TARİHİ

Başlama Tarihi: 1.09.2013 yıl.

Потпис и датум на утврдување на наставната програма

Наставната програма по турски јазик за прва година на средното стручно образование со двегодишно траење, на предлог на Бирото за развој на образованието, ја утврди министерот за образование и наука

РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
МИНИСТЕРСТВО ЗА ОБРАЗОВАНИЕ И НАУКА

Бр: 11-6468/1
08-04-2014 20 год.
С. н. о. п. ј. е.

МИНИСТЕР,
Стево Раистовски

Изготвил: Јакуб Илџаз, советник
Контролирал: Трајче Георгиевски, раководител на одделение
Одобрил: м-р Митко Чешларов, раководител на сектор
Директор: м-р Весна Хорваговиќ

J.M.
Трајче
Митко
Весна

